

Praznik bl. A. M. Slomška

PRIROČNIK

27

**MATERIN NAUK – OTROKU JUTRANJA
ZARJA**

Tridnevica

Na čast blaženemu Antonu Martinu Slomšku

MARIBOR 2008

27. Praznik bl. A. M. Slomška

MATERIN NAUK – OTROKU JUTRANJA ZARJA

avtorji: Miha Herman, dr. Peter Štumpf, Jože Kužnik

odgovarja: Jože Goličnik, stolni kanonik

izdajatelj: Nadškofija Maribor, Pastoralna služba

založnik: Slomškova družba d.o.o.

lektoriranje: mag. Fanika Kranjc – Vrečko

prelom in priprava za tisk: Andrej Šauperl

naklada: 650 izvodov

– Iz Slomškovega življenja...

- 1800 – rojen na posestvu Slom v vasi Uniše, župnija Ponikva (26. 11.)
- 1811 – odšel v mestne šole: Celje, Ljubljana, Senj, Celovec
- 1821 – vstopil v bogoslovje v Celovcu
- 1824 – v Celovcu posvečen v duhovnika (8. 9.); novo mašo pel v Olimju (26.9.)
- 1825 – kaplan na Bizeljskem
- 1827 – kaplan v Novi Cerkvi (21. 3.)
- 1829 – spiritual v krško-lavantinskem bogoslovju v Celovcu
- 1838 – nadžupnik in dekan v Vuzenici (27. 10)
- 1844 – kanonik v Št. Andražu (1. 10)
- 1846 – opat in mestni župnik v Celju (25. 4.)
- 1846 – posvečen za lavantinskega škofa v Salzburgu (5. 7.)
- 1859 – prenos škofijskega sedeža v Maribor (4. 9.)
- 1859 – otvoritev bogoslovja v Mariboru (14. 10.)
- 1862 – umrl v Mariboru (24. 9.)
- 1926 – začetek škofijskega procesa za beatifikacijo (25. 3.)
- 1941 – prenos Slomškove krste iz grobnice na mestnem pokopališču (danes Ljudski vrt) v kriptu frančiškanske cerkve (21. 6.)
- 1978 – prenos krste v grobnico v stolnici (7. 10.)
- 1995 – ekshumacija in prenos krste v kapelo Sv. Križa v stolnici
- 1996 – Papež Janez Pavel II. Potrди herojske kreposti škofa A. M. Slomška (13. 5.)
- 1996 – Papež Janez Pavel II. Obišče stolnico in moli na Slomškovem grobu (19. 5.)
- 1998 – Papež Janez Pavel II. Potrди in sklene postopek za Slomškovo beatifikacijo (3. 7.)
- 1999 – drugi pastoralni obisk papeža Janeza Pavla II. In Slomškova beatifikacija (19. 9.)

Uvod

MATERIN NAUK – OTROKU JUTRANJA ZARJA

Vsem nam je še v spominu plakat, ki je po župnijskih cerkvah in ob pomembnih cestnih križiščih vabil na največji letošnji shod katoličanov, ki je bil 10. maja v Celju pod geslom »Za življenje - za družino«. V štirih različnih položajih pred naše oči stopa otrok, ki se igra. Sam je, zatopljen v igro s papirnatim trakom. Sredi plakata izpisano geslo Za življenje - za družino, zbuja vprašanje: Kje je družina? Kje so starši? Kje so bratje in sestre? H komu bo otrok odšel, ko mu igra s papirjem ne bo več zanimiva?

Kakšna je današnja družina? Kaj izpolnjuje njeno življenje? S kakšnimi stiskami in problemi se srečuje? Kakšno je njeno mesto v Cerkvi? Kaj ji Cerkev lahko nudi? Kako družina izpolnjuje svoje duhovno poslanstvo? Kako je poskrbljeno za uvajanje v krščansko življenje? Kje potrebuje našo pomoč? To so nekatera vprašanja, na katera smo iskali odgovore vse letošnje leto, ki smo ga posvetili sodobni družini.

Blaženi Anton Martin Slomšek je pogosto govoril o pomenu krščanske družine in njeni vlogi za vzgojo mladega rodu. Sam je okušal ljubezen in dobroto, predvsem pa neomajno vero svoje matere; modrost, delavnost in gospodarnost svojega očeta. Zgodaj se je moral posloviti od svoje družine. Komaj dobrih petnajst let star je izgubil mater, pri 21 letih pa še očeta. Kako rad se je v svojih pridigah spominjal svoje mame in njenega uvajanja v življenje in odkrivanja skrivnosti vere. Prva ga je vodila v skrivnost molitve, rada mu je prepevala lepe cerkvene pesmi, mu razlagala podobe v domači cerkvi, v božjepotni cerkvi na Sladki gori, pri Sv. Roku in na Tinskem. Kar je v otroštvu doživel v svoji družini, je goreče priporočal v svojih pismih in pridigah svojim vernikom.

Pri letošnji tridnevnici pred Slomškovo nedeljo bomo prisluhnili njegovi besedi, s katero je spodbujal očete in matere, da svoje otroke tako vzgojijo, da bodo ljubili Boga in ljudi. Celovita vzgoja, predvsem še verska, se ne zadovolji le z besedo, temveč jo morajo podpirati vdana molitev in dobra dela. Človek naj svoj dan začne z molitvijo in ga z molitvijo tudi konča, vsa svoja dela naj izroči Bogu, da mu bodo v čast in zveličanje.

Glede mladinske vzgoje pravi: »Pridna šola mora biti trojna: doma začeti, v učilnici napredovati, v cerkvi pa dovrševati; ako ena teh izpodleti, vse tri kaj ne izdajo. Materin nauk

je mladeniču jutranja zarja, njen bogoljubni zgled mu je za vse žive dni lepa bela luč. Kar dobra mati v srce zasadi, ne usahne vse žive dni.«

Letos poteka 150 let prikazovanje Device Marije Bernardki v Lurdu. Na tem svetem kraju na Marijino priprošnje tolaži in zdravi bolnike s telesnimi in duševnimi ranami. Ljudem vrača upanje in življenje.

Slomšek je za Marijino prikazovanje in njeno sporočilo svetu vedel, a ni bil v Lurdu. Že pred prikazovanjem Marije v Lurdu je malemu Antonu njegova mati privzgojila otroško ljubezen do Marije. Kako bi si sicer lahko razlagali njegovo prošnjo, ki jo je ves pretresen izrekel ob sporočilu, da mu je umrla mati. V solzah se je obrnil na Marijo in jo prosil: Marija, bodi odslej ti moja mati!

Letošnjo Slomškovo nedeljo bomo obhajali v slovenskem Lurdu – Brestanici ob Savi. Današnja družina, današnji starši, otroci in mladina so drugačni, kot so bili v Slomškovem času. Kaj nam more Slomšek povedati za naš čas? Najprej nas uči, da je Božja beseda za vse čase. Je rodovitna. K Očetu se ne vrača, ne da bi se dotaknila človekovega srca. Družina je nepogrešljiva Božja ustanova za duhovno in telesno rast otrok in mladine. Več kot bo v sodobnih družinah vere, bolj bodo rodovitne. Kjer je Bog, tam ni strahu pred prihodnostjo.

Jože Goličnik

PRVI DAN, 25. 9. 2008

Miha Herman

SLOMŠEK IN DRUŽINA

DOBRA KRŠČANSKA VZGOJA OTROK MI NAJVEČ NA SRCU LEŽI

UVOD

V letošnjem pastoralnem letu smo se v Cerkvi na slovenskem pogosto vračali k misli na družino. Ob tem, ko družina doživlja svojo preobrazbo, marsikje krizo, drugod razpad, ko se redki pari odločajo za sklenitev zakonske zveze in svetega zakona, nam to vzbuja mnoge skrbi in vprašanja. Ta dilema je v zadnjih desetletjih dobila res zelo široko razsežnost. Toda nikoli ni bilo lahko živeti korektno zakonsko in družinsko življenje po božjem naročilu in zapovedih Cerkve. Blaženi Anton Martin Slomšek se je veliko posvečal družini, za njo pisal, delal, molil. Prvi dan tridnevnice pred Slomškovo nedelje se tudi mi ustavljamo pri veliki vrednoti urejenega življenja v družini. Vprašajmo se: ali smo izpolnili vse, kar je naša naloga in možnost, da je v naši družini prav in lepo? Premislimo in obžalujmo svoje grehe in napake! Naj nam Bog odpusti in pomaga, da bomo z novim zaupanjem storili, kar je potrebno za mir in pravo vzdušje v naši družini.

Slavospev pravi ljubezni

1 Kor 12, 31-13,8a

Berilo iz prvega pisma apostola Pavla Korinčanom.

Bratje in sestre,

31 hrepenite po večjih milostnih darovih.

Naj vam pokažem še odličnejšo pot.

1 Ko bi govoril človeške in angelske jezike, ljubezni pa bi ne imel, sem postal brneč bron ali zvenceče cimbele.

2 In ko bi imel dar preroštva in ko bi poznal vse skrivnosti in imel vse spoznanje in ko bi imel vso vero, da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič.

3 In ko bi razdal vse svoje imetje, da bi nahranil lačne, in ko bi izročil svoje telo, da bi zgorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne koristi.

4 Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva je ljubezen, ni nevoščljiva, ljubezen se ne ponaša, se ne napihuje,

5 ni brezobzirna, ne išče svojega, ne da se razdražiti, ne misli hudega.

6 Ne veseli se krivice, veseli pa se resnice.

7 Vse prenaša, vse veruje, vse upa, vse prestane.

8 Ljubezen nikoli ne mine.

Poslušali smo Božjo besedo.

Spev z odpevom

Ps 128,1-5

Odpev: Blagor vsakomur, ki zaupa Gospodu.

- 1 Blagor vsakemu, ki se boji Gospoda,
ki hodi po njegovih poteh.
- 2 Sadove truda svojih rok boš zares užival,
blagor tebi, tebi bo dobro. Odpev.

- 3 Tvoja žena bo kakor rodovitna trta
sredi tvoje hiše;
tvoji otroci bodo kakor oljčne mladike
okrog tvoje mize. Odpev.

- 4 Glej, tako bo blagoslovljen mož,
ki se boji Gospoda.
- 5 Blagoslovi naj te Gospod s Siona,
da boš užival blaginjo Jeruzalema
vse dni svojega življenja. Odpev.

Aleluja

Aleluja. Bog je ljubezen, in tisti, ki ostaja v ljubezni,
Ostaja v Bogu in Bog ostaja v njem. Aleluja.

Kristusov nauk podlaga za življenje Mt 7,21-25

Iz svetega evangelija po Mateju.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem:

- 21 »Ne pojde v nebeško kraljestvo vsak, kdor mi pravi:
>Gospod, Gospod,< ampak kdor uresničuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih.
- 24 »Zato je vsak, ki posluša te moje besede in jih uresničuje,
podoben preudarnemu možu, ki je zidal svojo hišo na skalo.
- 25 Ulila se je ploha, pridrlo je vodovje in zapihali so vetrovi
ter se zagnali v to hišo, in vendar ni padla,
ker je imela temelje na skali.

Poslušali smo Kristusov evangelij.

NAGOVOR

V pridigah, spisih, na duhovnih vajah in v osebnih srečanjih je o družini pogosto govoril in pisal blaženi Anton Martin Slomšek. Zelo dobro je čutil nevarnosti, ki lahko zadenejo zakonsko skupnost in žalostne posledice propadanja družin. K delu za družine je vzpodbujal tudi svoje duhovnike. Kot župnik v Vuzenici je zapisal, da mora iti duhovniško pastoralno delo v treh smereh in zakonca obravnavati: a) kot moža in ženo; b) kot očeta in mater; c) kot gospodarja in gospodinjo. Na duhovnih vajah je duhovnikom govoril: »Sveti zakon je točka, v kateri se najtesneje povezujeta družina, domovina in Cerkev. Da rešimo Evropo, se mora obdržati zakrament svetega zakona. ... naša naloga je sveti zakon pripeljati do največjega možnega spoštovanja in ga tudi obdržati.« Slomšek je torej zelo dobro začutil ranljivost družbe in posameznika na družinskem področju. Z vso močjo besede je branil

svetost zakona in vzpodbujal vse družinske člane, da bi vsak od njih izpolnili svojo nalogo, potem bo življenje v družini korektno in lepo. Zelo prav in koristno je vzeti v roke Slomškove pridige o družinah. V njih spregovori o pomembnosti odnosa med zakoncema, o dolžnosti otrok do staršev, vzpodbuja k dobri vzgoji otrok in opozarja na napačno vzgojo.

a) skrb za odnos ljubezni in zvestobe med zakoncema je bl. Slomšek še posebej lepo nakazal v pridigi »Zakonski stan. V njej pravi tudi to:

» Kdor hoče živeti v zakonu z Bogom, se mora varovati pet sovražnikov srečnega zakona.

1. Ljubosumnost – to je zakonskih črv, morija zadovoljnosti, molj zakonske sreče, ki še na smrtni postelji ne umre.
2. Zakonska nezvestoba – to je mati prešuštva in morije.
3. Huda jeza – jezljiva žena doji otroke s strupom, kujava možu jesti in piti greni. Neotesan, srdit mož pretepa ženo in ubija otroke.
4. Lakomnost – najbolj neusmiljen zakonec je skopuh, ki ženo uči in prisili krasti, otrokom ne dovoli v šolo in med boleznijo ne poišče zdravnika, ker se mu smili denar.
5. Zapravljivost – zapravljivi pijanec, kvartopirec je podoben hudi letini: požre, kar je prihranjenega in semena za prihodnost ne zapusti, okrade ženo in otroke in je razbojnik v lastni hiši.

Če v zakonu le eden izmed petih sovražnikov prebiva, v njem ni Svetega Duha. Zakon ima tudi pet prijateljev, ki skrbijo za pravo zakonsko srečo.

1. Pobožnost – za vse je dobra, zakoncem pa je še posebno potrebna.
2. Zakonsko zaupanje – zakonca si ne smeta ničesar prikrivati.
3. Varčnost – v dobrih letinah je potrebno kaj prihraniti za dneve pozebe.
4. Sveta zakonska ljubezen – ta posladi zakonsko življenje in olajša težavne dolžnosti.
5. Potrpežljivost drug z drugim – vsak ima dobre in slabe lastnosti; potrпита drug z drugim in tudi Bog bo z vama potrpel.

b) dolžnosti otrok

Danes se veliko govori o pravicah otrok. Prav gotovo je potrebno spoštovati otroke in jih varovati pred vsako krivico in zlorabo. A ne smemo pozabiti tudi na dolžnosti, ki jih imajo otroci do svojih staršev. Slomšek je eno od svojih pridig posvetil dolžnosti otrok do staršev:

1. Spoštujte očeta in mater! Kdo je prvi poslušal vaš jok? Oče, ki vas je zibal in pestoval. Kdo vas je povijal in snažil? Vaša dobra mama. Oče in mati sta se vas prva usmilila, ko drugi za vas še vedeli niso – prvo čast za Bogom jim skažite tudi vi.
2. Otroci, bodite pokorni staršem v pravičnih rečeh. Oni so vaši prvi učitelji in vladarji.
3. Otroci, strezite svojim staršem in pomagajte jim, dokler jih še imate. Radi bi jim stregli, pa jih ne boste imeli. Ali ni mati ponoči vstala in ti dajala prsi? Ali si ni oče od ust pritrgal in tebi dal?

Žalostna je resnica, da lahko oče in mati zredita in preskrbita desetero otrok, pogosto pa vseh deset ne more skrbeti za očeta in mater na stare dni. Če v otroškem srcu ni prave ljubezni do staršev, se največja krivica godi. Krivic, ki kot ostre sulice prebadajo srce staršev, je po svetu veliko. Take so neubogljivost, lenoba, razuzdanost, nezvestoba, nehvaležnost, zaničevanje in grobost.

c) Slomšek je ves gorel za vzgojo družin

Slomšek je spodbujal k družinski vzgoji in se tudi sam zavzemal za vzgojo. Lahko rečemo, da mu je bila to največja skrb in ljubezen. Že v svojem prvem pastirskem pismu, ob nastopu škofovske službe, nagovarja starše in jih spodbuja k izvrševanju starševskih dolžnosti, kot so: učenje, svarjenje, odvrčanje od slabega, predvsem pa molitev. Škofijo pa tudi družino primerja z vinogradom, oziroma z vinsko trto. »*Vaš dom, vi starši ljubi, naj bo za*

vaše otroke, ki so žlahtne mladike vinograda Kristusovega, prva šola, da jih v krščanskem nauku skrbno poučujete in po krščansko vzgajate. Dobra krščanska vzgoja otrok mi največ na srcu leži. Po boljših ljudeh skrbimo za boljše čase,» pravi Slomšek.

V eni od svojih pridig govori Slomšek o slabi vzgoji otrok prav tako pa tudi o pravi vzgoji otrok. »Da bo grozdje lepo zorelo, se mora vinograd skrbno čuvati. Da bodo otroci pošteno odrasli, se morajo skrbno varovati zunanjih in notranjih sovražnikov, paziti moramo, kako se razvijajo, neprestano jih moramo učiti in opozarjati.

1. *Zunanji sovražnik* so pogosto starši sami, ki otroke pohujšajo s preklinjanjem, laganjem, kreganjem, pretepanjem in zakonsko posteljo. Tudi v gostilne in na plesišča ne vodite otrok – lažje ohranite sneg v peči, kakor nepohujšane otroke v takih krajih.
2. Varujte otroke *pred notranjim sovražnikom*. Najnevarnejši so jeza, nevoščljivost, nečimrnost in nepokorščina.
3. *Pazite in opazujte otroke, kako se razvijajo*. ... Pogovarjajte se! Kaj je krivo, da so deca veliko hujša? Kako bi se dalo pomagati? Poslušajte sosede, kaj pravijo o vaših otrocih. Ne mislite, da so angeli, nikar jih ne zagovarjajte in ne dajajte jim potuhe!
4. Ne naveličajte se *učiti, moliti, opozarjati* svoje otroke. Dokler je drevo mlado, se še lahko zravna – staro drevo se zlomi. Drevo ne pade pod enim zamahom, tudi otrok se z eno besedo ne poboljša.

Le nekaj drobcev iz obširnega Slomškovega prizadevanja za družine smo lahko spoznali. A več trenutno ni mogoče ponuditi. Prav in vzgojno bi bilo prebrati ali prisluhniti Slomškovim mislim ali besedam.

Res je od njegovih časov minilo že 150 let in marsikaj je danes drugače. Toda vrednote, za katere se je trudi Slomške, ostajajo in bodo ostale vedno pomembne .

Kako sodobno zvenijo in kako aktualna so Slomškova svarila: »*Bog nas varuj pred vsako ujmo, posebno pred tremi nesrečami:*

- *skopimi starši, ki jim denar pomeni več kot otroci;*
- *zanikrnimi starši, ki ne skrbijo za otroke in vzredijo divjake, in*
- *slabo vzgojenimi otroki, ki so največja nesreča.*

Končajmo to razmišljanje s Slomškovimi besedami: »*Zakonski stan je na tem svetu najstarejši in najimennitnejši; na njem cveti zaupanje v boljše čase. Mož je glava, žena pa srce, noge in roke srečnega zakona. Blagor hiši, mestu, deželi, ki ima veliko srečnih zakonov!*«
Molimo za dobre in srečne družine v naši župniji in domovini.

PROŠNJE

Bratje in sestre, ko se pripravljamo na praznik blaženega Antona Martina Slomška, ga občudujemo kot vzornika in vzgojitelja. V njem vidimo tudi domačega, slovenskega priprošnjika pri Bogu. Zato se s toliko večjim zaupanjem obračamo k Nebeškemu Očetu s svojimi prošnjami:

1. Za svetega očeta papeža Benedikta XVI.: pomagaj mu, da bo uspešno vodil vesoljno sveto Cerkev in nas utrjeval v veri.
2. Za naše družine, da bi v njih znali starši posredovati mladim in otrokom dragoceni zaklad svete vere.
3. Za naše zakonce, da bi gradili družinsko srečo na pobožnosti, zaupanju, varčnosti,

zakonski ljubezni in potrpežljivosti.

4. Za otroke in mladino, da bi v družini doživeli resnično ljubezen in tako dozoreli v dobre in ponosne kristjane ter odgovorne državljane.
5. Za stare starše in starejše po naših družinah, da bi s svojimi bogatimi izkušnjami pomagali mladim k pravi modrosti in pobožnosti in da bi s prenašanjem bolezni in drugih težav dajali lep zgled mladim.
6. Za vse nas, da bi se še z večjim zaupanjem obračali k blaženemu škofu Antonu Martinu Slomšku in dočakali tudi njegovo kanonizacijo.

Nebeški Oče! Blaženi škof Anton Martin Slomšek nam je luč na poti našega krščanskega življenja; naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja, da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali v veri, upanju in ljubezni ter tako gradili tvoje kraljestvo med nami. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

SKLEP

Slomškova skrb za družine naj tudi nas vzpodbuja, da bi kot družinski člani najprej sami korektno ravnali in prispevali k razumevanju in lepem sožitju v naši družini, da bi za družinske vrednote zastavili svoj glas in prizadevanje tudi v slovenski javnosti in da bi kot kristjani molili, naj Bog podpira naše družine v rasti ljubezni, vere in zvestobe.

MOLITEV ZA SLOMŠKOVO KANONIZACIJO

Nebeški Oče!

Blaženi škof Anton Martin Slomšek

je luč na poti našega krščanskega življenja.

Naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,

da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali

v veri, upanju in ljubezni in bodo uslišane naše prošnje

za njegovo kanonizacijo.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,

prosi za nas!

DRUGI DAN, 26. 9. 2008

Dr. Peter Štumpf

SLOMŠEK IN MLADI

MATERIN NAUK JE MLADENIČU JUTRANJA ZARJA

UVOD

Med božjimi darovi, ki jih prejmemo pri svetem krstu, poleg milosti zavzema najodličnejše mesto krepost ljubezni, zatrjuje blaženi škof Anton Martin Slomšek.

To, da se mladi učijo, razmišljajo o poklicu, družini, otrocih, mogoče celo o vstopu v samostan ali v bogoslovje, so načini, kako mladi odsevajo ljubezen. V času mladosti si namreč morajo osmisliti tudi napore, preveriti napake in odkriti vzroke kriz in težav. Zaradi šolskih neuspehov pa tudi razočaranj v čustvih, samopodobi, mnoge mlade zajameta malodušje in celo obup.

Gospoda prosimo odpuščanja za malodušje, ki smo ga z besedo ali razpoloženjem sejali med mlade in jim tako hromili pogum za življenje.

Živite v ljubezni in hvaležnosti **Kol 3,12-17**

Berilo iz pisma apostola Pavla Kološanom

Bratje in sestre,

¹² kot Božji izvoljenci, sveti in ljubljeni, si torej oblecite čim globlje usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, krotkóst, potrpežljivost.

¹³ Prenašajte drug drugega in odpuščajte drug drugemu, če se ima kateri kaj pritožiti proti kateremu.

Kakor je Gospod odpústil vam, tako tudi vi odpuščajte.

¹⁴ Nad vsem tem pa naj bo ljubezen, ki je vez popolnosti.

¹⁵ In Kristusov mir naj kraljuje v vaših srcih, saj ste bili tudi poklicani vanj v enem telesu, in bodite hvaležni.

¹⁶ Kristusova beseda naj bogato prebiva med vami.

V vsej modrosti se med seboj poučujte in spodbujajte.

S psalmi, hvalnicami in duhovnimi pesmimi v svojih srcih hvaležno prepevajte Bogu.

¹⁷ In vse, kar koli delate v besedi ali v dejanju, vse delajte v imenu Gospoda Jezusa in se po njem zahvaljujte Bogu Očetu.

To je Božja beseda.

Spev z odpevom **Ps 144 88-9.10.15.17-18)**

Odpev: Dober je Gospod vsem

Blag in usmiljen je Gospod,

Potrpežljiv in premilostljiv.
Dobe je Gospod vsem,
Usmiljen do vseh svojih del. Odpev.

Naj te hvalijo Gospod, vsa tvoja dela,
Tvoji sveti naj te slavijo;
Oči vseh so zaupno uprte vate;
Ti jim daješ jed o pravem času. Odpev.

Pravičen je Gospod na vseh svojih potih
In dober v vseh svojih delih;
Blizu je Gospod vsem, ki ga kličejo,
Vsem, ki ga kličejo iskreno. Odpev.

Pridite k meni in se odpočijte **Mt 11,25-28**

Iz svetega evangelija po Mateju.

²⁵ Tedaj je Jezus spregovoril in rekel:

»Slavim te, Oče, Gospod neba in zemlje,
ker si to prikriš modrim in razumnim, razodel pa otročičem.

²⁶ Da, Oče, kajti tako ti je bilo všeč.

²⁷ Vse mi je izročil moj Oče in nihče ne pozna Sina, razen Očeta,
in nihče ne pozna Očeta, razen Sina in tistega, komur hoče Sin razodeti.

²⁸ Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vam bom dal počitek«.

To je Kristusov evangelij.

NAGOVOR

»Kristusova beseda naj bogato prebiva med vami. V vsej modrosti se med seboj poučujte in spodbujajte. In vse, kar koli delate v besedi ali v dejanju, vse delajte v imenu Gospoda Jezusa« (Kol 3,16-17).

Blaženi škof Anton Martin Slomšek je že kot mlad duhovnik verjel v mlade. Besede apostola Pavla Kološanom v polnosti dobijo svoj izraz tudi v njegovem delu z njimi. Ponudil se jim je za dobrohotnega spremljevalca na poti verskega in moralnega zorenja ter usposabljanja za življenje. Z učbenikom *Blaže in Nežica v nedeljski šoli* je v njih spodbujal željo po življenju, da bi se oni sami z delom in lastnim znojem pošteno preživljali. Slomšek je bil prepričan, da krščanska vera in prijateljstvo z Jezusom mladim lahko pomenita najmočnejšo in najučinkovitejšo pomoč pri osmišljanju in premagovanju naporov ter jih vodita k veselemu in srečnemu življenju tukaj na zemlji jim zagotavljata večno srečo v nebesih.

Začel je tam, kjer je bilo mogoče, glede na razmere, v katerih so živeli mladi, in na razmere vzgojitelja v nedeljski šoli. Tukaj so nastajali odnosi, mladi so prejeli verski pouk,

učili so se brati, pisati in računati, pridobivali so si delovne navade. Slomškova nedeljska šola je bila torej šola za življenje. Z njo je ustvaril mladinsko okolje veselja in prijateljstva.

Danes pretežno obstaja šolanje, ki ne upošteva dovolj življenjskih izzivov. Nad tem se mladi pritožujejo. V šolah obstaja strokovna priprava, ki premalo skrbi za moralno in kulturno razsežnost. Vzgoja je prevečkrat omejena samo na trenutni učinek in se ne spoprijema z vprašanji življenja. Mladi pa vendar hočejo izražati svojo življenjsko moč. Morajo se izkazati v odgovornosti, v uresničevanju vrednot. Šola, na žalost nemalokrat tudi veroučni prostori, mladim pomenijo togost in institucijo, ki je organizirana z določenim ciljem. Zabavišča, med katerimi so najbolj izrazite diskoteke, pa mladim pomenijo prostost, neobveznost in spontanost, kamor vsak zahaja kdaj in kadar hoče. Toda naši Blažeti in Nežice od tam odhajajo razočarani, kjer v trušču in gneči doživljajo samoto. Njihova srca ostajajo prazna, brez sporočil in smisla. V diskoteko se mladi vračajo zgolj zaradi omame.

Danes imamo prostorna stanovanja, moderno opremljene šolske in veroučne prostore, prenovljena župnišča ter igrišča za raznovrstne športne dejavnosti. Želja po praznovanju in prijateljih nikoli ne ponikne, zato Blažeti in Nežice še prihajajo, da bi srečali vzgojitelje, ki ljubijo, kar ljubijo mladi, in da bi zrahljali njihovo »steptano zemljo« ter jo pripravili za »seme« ljubezni, vere in upanja.

Še vedno potrebujemo »nedeljsko šolo«! Morebiti primanjkuje gorečnosti in poguma tistim, ki hodijo za Jezusom. On nikoli ne bo nehal vabiti k sebi tudi mladih: »Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vam bom dal počitek« (Mt 11, 28). Njegovo poslanstvo med mladimi gotovo še ni končano!

PROŠNJE

Bogu Očetu, ki nas v svoji usmiljeni ljubezni kliče na pot svetosti, z vero izročimo naše prošnje.

(Gospod, poslušaj naše prošnje!)

1. Za papeža, škofe, duhovnike in diakone, da bi z velikodušnim pričevanjem svojega poklica oznanjali evangelij resnice in veselja.
2. Za Cerkev v Sloveniji, da bi se v duhu blaženega škofa Antona Martina Slomška pogumno zavzemala za celovito vzgojo mladih.
3. Za starše in vzgojitelje, da bi radi pomagali družinam, župnijam in šolam gojiti čut soodgovornosti pri vzgoji mladine.
4. Za mlade, naj v odkrivanju vrednot resničnega prijateljstva znajo premagati vsako skušnjavo zapiranja vase in se velikodušno darovati bližnjim, ki potrebujejo pomoči.
5. Za nas, tukaj zbrane, naj nas pričevanje blaženega škofa Antona Martina Slomška spodbudi, da se bomo varovali greha in rasli v ljubezni do Boga.

O Bog, vir veselja za vse, ki te ljubijo, sprejmi ponižne prošnje svojih vernih in nam pomagaj, da te bomo mogli slaviti vsak trenutek življenja. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

MOLITEV ZA SLOMŠKOVO KANONIZACIJO

Nebeški Oče!

Blaženi škof Anton Martin Slomšek

je luč na poti našega krščanskega življenja.

Naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,
da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali
v veri, upanju in ljubezni in bodo uslišane naše prošnje
za njegovo kanonizacijo.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,
prosi za nas!

TRETJI DAN, 25. 9. 2008

Msgr. Jože Kužnik

SLOMŠEK IN MARIJA

MARIJA, BODI MOJA MATI!

UVOD

Pred 150 leti se je Devica Marija prikazala Bernardki v Lurdu. Potrdila je versko resnico, ki jo je nekaj let prej razglasil papež, da je Marija brez madeža greha spočeta, da je Brezmadežna. To versko resnico je škof Slomšek z velikim navdušenjem pozdravil in jo razglasil vernikom lavantinske škofije. Z veliko vnemo je spodbujal ljudi ter jih vabil k češčenju in posnemanju Brezmadežne v čistosti, ponižnosti in ljubezni do Boga in do bližnjega. Ta njegov poziv velja tudi nam, saj je tudi nam Devica brezmadežna neprecenljiv vzor življenja po Božji volji in izpolnjevanja Božjih zapovedi. Posnemajmo jo! Ker pa smo slabotni in obremenjeni s posledicami izvirnega greha in lastnih grehov, se z zaupanjem obrnimo na Gospoda, da nam milostno izbriše grehe in nas usposobi za vredno srečevanje z njim.

Bog je Marijo naprej izbral Rimlj 8, 28-30

Berilo iz pisma apostola Pavla Rimljanom

Bratje in sestre,

²⁸ Sicer pa vemo, da njim, ki ljubijo Boga, vse pripomore k dobremu, namreč njim, ki so bili poklicani po njegovem načrtu.

²⁹ Kajti tiste, ki jih je že vnaprej poznal, je tudi vnaprej določil, naj bodo skladni s podobo njegovega Sina, da bi bil ta prvorojenec med mnogimi brati.

³⁰ Tiste, ki jih je vnaprej določil, je tudi poklical; in tiste, ki jih je poklical, je tudi opravičil; tiste pa, ki jih je opravičil, je tudi poveljal.

To je Božja beseda.

Spev z odpevom

Ps Lk 1,46-55

Odpev: Velike reči mi je storil on, ki je mogočen.

Moja duša
povelečuje Gospoda
in moj duh se raduje
v Bogu, mojem zveličarju.

Zakaj ozrl se je nizkost svoje dekle.
Glej, odslej me bodo blagrovali vsi rodovi.

Zakaj velike reči mi je storil On, ki je mogočen,
in je njegovo ime sveto. Odpev.

Od roda do roda traja njegovo usmiljenje
njim, ki mu v strahu služijo.
Moč je skazal s svojo roko,
razkropil je nje, ki so napuhnjenih misli. Odpev.

Mogočne je vrgel s prestola
In povišal je nizke.
Lačne je napolnil z dobrotami
In bogate je odpustil prazne. Odpev.

Sprejel je svojega služabnika Izraela
in se spomnil usmiljenja,
kakor je govoril našim očetom,
do Abrahama in njegovega roda na veke. Odpev.

ALELUJA.

Aleluja. Srečna si, sveta Devica Marija, in vse hvale vredna,
ker je iz tebe izšlo sonce pravice, Kristus, naš Bog. Aleluja.

Elizabeta blagruje Marijino vero Lk 1, 39-47

Iz svetega evangelija po Luku.

39 Tiste dni je Marija vstala
in se v naglici odpravila v gričevje, v mesto na Judovem.

40 Stopila je v Zaharijevo hišo
in pozdravila Elizabeto.

41 Ko je Elizabeta zaslišala Marijin pozdrav,
se je dete veselo zganilo v njenem telesu.
Elizabeta je postala polna Svetega Duha

42 in je na ves glas vzkliknila in rekla:

»Blagoslovljena ti med ženami,
in blagoslovljen sad tvojega telesa!

43 Od kod meni to, da pride k meni
mati mojega Gospoda?

44 Glej, ko je prišel glas tvojega pozdrava do mojih ušes,
se je dete v mojem telesu od radosti zganilo.

45 Blagor ji, ki je verovala,
da se bo izpolnilo, kar ji je povedal Gospod!«

46 In Marija je rekla:

»Moja duša poveljuje Gospoda

47in moj duh se raduje
v Bogu, mojem Odrešeniku.«

Poslušali smo Kristusov evangelij.

NAGOVOR

»Blagor otroku, ki ima dobro mater. Dobra mati je največje darilo. Njene vrednosti ne more popisati nobeno pero in noben jezik je ne more dovolj opisati.« Tako je govoril in zapisal blaženi škof Slomšek, ko je – ob spominu na svojo dobro mater – svoje vernike vzgajal v ljubezni do staršev in v ljubezni do nebeške Matere Marije, vzornice in priprošnjice naših zemeljskih mater. Slomšek je živel iz temeljnih verskih in moralnih vrednot, ki mu jih je v srce že v otroštvu vcepila njegova pobožna mati. Že pred rojstvom ga je izročala v varstvo Božji Materi, ob rojstvu pa ga je izrecno priporočila: »Vsemogočni Bog in ljuba Mati Marija daj, da bo to dete otrok Luči!« Ko so prvorojenca Tončka prinesli od krsta, ga je mati pokrižala in govorila: »Tonček, sedaj si čisto svet prišel od krsta. Ohrani to svetost do konca svojih dni. Tonček, samo to prosim danes Mater Božjo za tebe, pa sv. Antona, tvojega patrona.« Po stari krščanski navadi je mati 40. dan po krstu sama prinesla Tončka v cerkev k vpeljevanju. Kakor Devica Marija svojega Sina v templju, tako je tudi Slomškova mati svojega sina 40. dan prinesla v cerkev in ga tam pred Marijinim oltarjem darovala Bogu z željo, da bi mali Tonček kdaj postal duhovnik.

Mati je vzgajala Tončka skrbno, veliko zanj molila, učila ga je ljubiti Boga in nebeško Mater Marijo. In Tonček je - kakor suha goba vodo - žejno vpil materine nasvete. Ko sta poromala z materjo na Sladko Goro, je Marijo prosil: »Daj, Marija, da bom duhovnik, dober, svet duhovnik!«

Ta materina skrbna vzgoja pa se je prehitro končala. Ko je bil v drugem letniku gimnazije v Celju, mu je kaplan Prašnikar prinesel žalostno vest: »Tonče, ljube matere nimaš več!« Slomška je ta novica silno prizadela, saj mu je bila mati najlepši vzor in najljubši človek na svetu. V tej žalosti se je obrnil k Mariji, tolažnici žalostnih, s prošnjo: »Marija, ti bodi moja mati!« Še bolj kot dotlej se je z vsem srcem oklenil nebeške Matere in jo pobožno častil. »Pod Marijinim varstvom postanem duhovnik,« je sklenil in se tega sklepa vestno držal. Po mnogih preizkušnjah, premagovanju in trpljenju, ki ga je moral prestajati med študijem, pa tudi po milosti polnem duhovnem oblikovanju v celovškem bogoslovju, je prav na praznik Marijinega rojstva, 8. septembra 1824, Anton Martin Slomšek prejel mašniško posvečenje. Svojo novo mašo je daroval v cerkvi Marijinega vnebovzvetja v Olimju, zahvaljujoč se Mariji za njeno mogočno priprošnjo pri Jezusu ter za Marijino čudovito varstvo in vodstvo, ki ga je čutil v svojem življenju.

Tudi Slomškova duhovniška pot se je nadaljevala pod varstvom in vodstvom nebeške Matere. Ko je odhajal na svoje prvo kaplansko mesto na Bizeljsko, mu je njegov dobrotnik, župnik Prašnikar dejal: »Mariji te izročim!«. S češčenjem Matere Božje, ki ga je Slomšek močno spodbujal, kjer koli je bil, in s pomočjo različnih bratovščin je vzgajal mladi rod, še posebno dekleta, da bi po Marijinem zgledu in njeni priprošnji postale dobre matere in vzgojiteljice mladega slovenskega rodu.

Kadar se je Slomšek, tudi pozneje kot škof, spomnil svoje pokojne dobre matere Marije je govoril: »Moja mati je srečna! Še bolj srečen pa sem jaz, ki sem imel tako dobro zemeljsko mater in imam tako dobro nebeško Mater Marijo!« In kjer koli je mogel, je sodeloval pri češčenju Matere Božje, bodisi pri obnovi njenih cerkva ali pri postavitvi njenih znamenj. Tako je tudi v Celju 22. junija 1856 blagoslovil obnovljeni Marijin kip na glavnem trgu ter razglasil Celje za Marijino mesto.

Škofa Slomška je pri njegovih odločitvah vedno spremljala podoba žalostne Matere Božje. Tudi ko se je odločal za prestavitev škofijskega sedeža iz Šent Andraža v Maribor, je pred to Marijino podobo molil za pravo odločitev. Za ta projekt je pridobil tudi nadškofa Tarnoczja. Sveti sedež pa dolgo ni dal pristanka. Nadškof Maksimilijan Tarnoczy je sam

odšel k sv. očetu in ker tega ni bilo v Rimu, je odšel za njim v znamenito Marijino božjo pot Loretto, rekoč: »Marija nam bo pomagala!« In res je dobil končni pristanek sv. očeta za to selitev. Marija je pomagala!

Škof Slomšek je iskal vedno nove načine, kako bi ljudi približal Bogu. In pri tem mu je bila v veliko pomoč Marija, oz. pobožnosti njej v čast. Ena takih pobožnosti, ki jo je v svojo škofijo uvedel škof Slomšek, je tudi majniška pobožnost - šmarnice. Že v Šent Andražu je obhajal to pobožnost, po preselitvi škofijskega sedeža v Maribor pa je tudi tukaj začel s šmarnicami v Alojzijevi cerkvi. Prvi je tudi prispeval svoj dar za popravilo precej zanemarjene Marijine cerkve v mariborskem predmestju in si začel prizadevati za gradnjo nove cerkve (danes stoji tam bazilika Matere Milosti). Marija je škofa Slomška spremljala vse življenje. Na zadnjih duhovnih vajah septembra 1859 v Rogaški Slatini, je zaslutil, da se mu bliža zadnja ura. Po teh duhovnih vajah se je Slomšek odpravil na romanje na Ptujsko goro: »Gremo k Materi!« je dejal svojim spremljevalcem. »Mati Božja na Ptujski gori je bila moja prva pesem, ki mi jo je moja dobra mati prepevala, kakor daleč se nazaj v svojo mladost spominjam. Kdo bi pozabil vse svoje žive dni ljubeznivega petja ljube matere. Kadar koli pohitim na Ptujsko goro, mi njena pesem v srcu odmeva, kako je španska kraljica pozidala to cerkev. In tedaj sem srečen, kakor otrok nekoč. Pred to podobo Marije se vsakokrat čutim kot otrok, ki prihiti pod varstvo svoje matere. Marija si je ta kraj izbrala, da nam tukaj milosti deli.« In tam, pri nebeški Materi, je pel svojo pesem: »Kar leze ino gre, z menoj prepeva vse: Češčena si Marija! In še poslednji čas, najslajši nam bo glas: Češčena si Marija! Kadar pride smrt po me, tud mene usmili se: Češčena si Marija! V nebesih te častim naj s petjem angelskim: Češčena si Marija!« To je bilo Slomškovo zadnje romanje k Mariji. Odslej ga je v njegovih zadnjih dneh spremljal le pogled žalostne Matere Božje s slike, ki jo je imel obešeno nad posteljo. Slomška so pokopali na mariborskem pokopališču, v kapeli Žalostne Matere Božje. Ob vdoru Nemcev so njegovo truplo skrivaj prenesli v kripto bazilike Matere Milosti, kjer je ostalo vse do leta 1978, ko je našel svoj zadnji počitek v mariborski stolnici. Tu počiva blaženi škof in prosi za svojo škofijo ter trosi blagoslov celotni mariborski metropoliji. Njegova otroška ljubezen do nebeške Matere pa naj tudi nas spodbuja, da se bomo z večjim zaupanjem in vdanostjo obračali k Mariji zavetnici in varuhinji našega naroda. Kakor blaženi škof Slomšek tudi mi našo nebeško Mater prosimo: »Marija, uči nas vdanosti v Božjo voljo! O Marija, prosi za nas, da bomo s teboj v trpljenju in veselju.«

PROŠNJE

Gospod Jezus Kristus, ti si nam na križu svojo mater izročil za našo nebeško Mater. Blaženi škof Slomšek jo je vse življenje pobožno častil in se ji zaupno priporočal. Tudi mi se po priprošnji Matere Marije zaupno obračamo nate in te prosimo:

1. Gospod, varuj in vodi sveto Cerkev po poti zvestega izpolnjevanja tvojih zapovedi.
2. Nebeška Mati naj podpira člane naših družin, da si bodo prizadevali za rast v veri in medsebojni ljubezni.
3. Odpri srca tistim, ki jih ti kličeš v svojo službo, da bodo sprejeli tvoj klic in nanj velikodušno odgovorili.
4. Tolažnica žalostnih naj s svojo pomočjo krepí vse, ki jih tarejo stiske, bolezni ali obup, da bodo, okrepljeni z njeno pomočjo, mogli pogumno premagovati vse težave življenja.

5. Naj bodo naši rajni po Marijinem posredovanju deležni poveličanja v nebesih.

Naš Gospod in naš Bog! Tvoja Mati nas spremlja na naši življenjski poti, naj nam pomaga in izprosi moči, da jo bomo mogli zvesto posnemati v izpolnjevanju Božje volje ter da bomo po njeni priprošnji deležni večnega življenja. Ki živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

MOLITEV ZA SLOMŠKOVO KANONIZACIJO

Nebeški Oče!

Blaženi škof Anton Martin Slomšek

je luč na poti našega krščanskega življenja.

Naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,

da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali

v veri, upanju in ljubezni in bodo uslišane naše prošnje

za njegovo kanonizacijo.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,

prosi za nas!

SLOMŠKOVA TRIDNEVNICA

1. Slomšek nam je luč vere, upanja in ljubezni - 1982 (Jože Vesenjajk)
2. Slomšek – apostol slovenskega ljudstva - 1983 (Jože Vesenjajk)
3. Slomšek in sveto pismo - 1984 (Viljem Pangerl)
4. Slomšek – apostol cerkvene edinosti - 1985 (Jože Vesenjajk)
5. Slovenski kristjan, narodna kultura in škof A. M. Slomšek – 1986 (Jože Vesenjajk)
6. Slomšek nas uči prav obhajati sveto evharistijo – 1987 (Jože Vesenjajk)
7. Slomšek – dušni pastir božjega ljudstva – 1988 (Jože Vesenjajk)
8. Slomšek – učitelj po Jezusu Kristusu – 1989 (Jože Vesenjajk)
9. Družina – Slomškova skrb – 1990 (Jože Vesenjajk)
10. Slomškov jubilejni triptih - 1991 (Viljem Pangerl)
11. Pastori optimo (ob 130 letnici smrti) – 1992 (Viljem Pangerl)
12. Božji služabnik – 1993 (dr. Marjan Turnšek – Viljem Pangerl – Miha Herman)
13. Slomšek prosi matere in očete za pomoč – 1994 (dr. Marjan Turnšek)
14. Slomškova največja ljubezen – sv. katoliška cerkev – 1995 (Viljem Pangerl)
15. Slomšek – škof (ob 150-letnici posvečenja) – 1996 (Viljem Pangerl)
16. Nebesa morajo biti naša – 1997 (Viljem Pangerl)
17. Vsi Slomškovi spomeniki – 1998 (Viljem Pangerl)
18. S Slomškom na pot svetosti – 1999 (Miha Herman, Jože Goličnik)
19. Evharistija – kruh novega življenja – 2000 (dr. Marjan Turnšek)
20. Odrini na globoko – 2001 (Jože Goličnik)
21. Čas nam prinaša nove naloge – 2002 (Jože Planinšek CM)
22. Evropska razsežnost Slomškovega dela – 2003 (dr. Franc Kramberger, Jože Goličnik)
23. Slomšek – luč za tretje tisočletje (dr. Stanislav Lipovšek, dr. Marjan Turnšek, Miha Herman)
24. Kdor hoče koga vneti, mora sam goreti (Ernest Berložnik, Alojz Vicman, Miha Herman)
25. Vse za večjo čast božjo in zveličanje duš (dr. Franc Kramberger, dr. Jožef Smej, Jože Goličnik)
26. Kristus luč mojega življenja (mag. Alojzij Kačičnik, Vlado Bizjak, Jože Goličnik)
27. Materin nauk – otroku jutranja zarja (Miha Herman, dr. Peter Štumpf, Jože Kužnik)